

Jordemoder

SVENSKA
BARNMORSKEFÖRBUNDETS
TIDSKRIFT

JORDEMODERN TIDSKRIFT SEDAN 1888 ÅRGÅNG 126

TEMA
FAMILJEPOLITIK, BARNAFÖDANDE, JÄMSTÄLLDHET

APRIL NR 4 2013

6

NR 04 2013

FAMILJEPOLITIK, BARNAFÖDANDE, JÄMSTÄLLDHET

- 04** Normer och värderingar om jämställdhet och familjebildning
- 06** Föräldrarledigheten påverkas av reformer
- 10** Familjepolitik påverkar viljan att skaffa barn
- 14** Längre studier leder till senare familjebildning
- 18** Adoptivföräldrar delar mer på föräldrapenningen
- 22** Barn mår inte sämre av delat boende
- 24** Barnafödande i kristider
- 27** Familjepolitikens historia under 80 år
- 30** Barnmorska berättar
- 37** Insändare
- 38** Att utbilda barnmorskor minskar fistlar
- 40** Ordförande har ordet
- 42** Nu är det nog sprider sig i landet
- 43** Medlemsmöten

10

22

Jordemodern

JORDEMODERN SVENSKA BARNMORSKEFÖRBUNDET (UTGIVARE) ISSN 0021-7468

Ansvarig utgivare & Förbundsordförande

Ingela Wiklund

Chefredaktör

Margareta Rehn
margareta.rehn@barnmorskeforbundet.se

Redaktion

Maria Ekstrand Karin Reimegård
Maria Sahlén Pernilla Ny

Redaktionen förbehåller sig rätten att korta och redigera insänt material.

Jordemodern

utkommer med 10 nummer per år

Prenumeration

förnyas årligen, 600 kronor

Annonsbokning

jordemodern@barnmorskeforbundet.se
Tfn 08-10 70 88

Sista bokningsdag för medlemsannonser

den 10:e i månaden före utgivningsdatum

Familjepolitik, föräldradighet, barnafödande och jämställdhet

Från moderskapspenning till föräldraförsäkring till kvoterad pappamånad till föräldradighetslag till jämställdhetsbonus. För vad? Till vem?

DET KALLAS FAMILJEPOLITIK. De olika politiska partiernas förslag på förändringar i föräldraförsäkringen. Syftet och resonemanget har skiftat över tid men det har alltid handlat om föräldrarnas rätt till arbete och barnets rätt att bli omhändertaget. Fokus har legat på kvinnors rätt, barnets rätt och pappors rätt. Hur är det nu? Vilka är motiven till dagens politik? Gäller familjepolitikens reformer alla barn och föräldrar?

Lagom till internationella kvinnodagen den 8 mars kom ett pressmeddelande med nya förslag. Ett av dem handlar om att dela föräldradigheten i tre delar. En för mamman, en för pappan och en valbar. Motivet är att uppnå ökad jämställdhet.

Argumenten inom dagens familjepolitik är att barnfamiljer kan se ut på många olika sätt och att alla föräldrar ska ha möjlighet att kombinera jobb och föräldraskap. Det handlar om att skapa tid för både familjeliv och yrkesliv på lika villkor för både män och kvinnor. Det är en valfrihetsinriktad familjepolitik som ska öka jämställdheten och uppmuntra till arbete.

Svenska Barnmorskeförbundet och SFOG har tidigare tillsammans uppvakttat politiker med ett förslag om en extra reserverad "graviditetsmånad" för den blivande mamman innan beräknad partus. Anledningen är att de flesta kvinnor inte vill ta av de föräldradagar som de kan spara till efter barnets födelse.

Tempot på arbetsplatser har ökat och det finns inte alltid utrymme att omplacera en gravid kvinna på grund av tungt arbete. Det verkar också ha blivit svårare att få graviditetsspenning eller sjukskrivning. Liknande förslag om en extra "mammamånad" brukar komma som motion till Svenska Barnmorskeförbundets ombudsmöten. Barnmorskor som dagligen möter gravida kvinnor menar att en sådan månad skulle underlätta tillvaron för blivande mammor.

FAMILJEPOLITIKEN PÅVERKAR.

HUR VILL KVINNOR OCH MÄN
HA DET NÄR DE FÅTT BARN?

Svenska Barnmorskeförbundet

Baldersgatan 1
114 27 Stockholm

Tfn 08-10 70 88

E-mail kansli@barnmorskeforbundet.se

Webb www.barnmorskeforbundet.se

Manusgranskning

Birgita Klepke

Grafisk formgivning

AB Huset Makalösa

Tryck

Ätta.45 Tryckeri AB

Barnmorskorna har fått nog! Otålighet förändrar världen

Barnmorskorna i flera stora städer har fått nog. Överfulla förlossningsavdelningar, patienter som skickas mellan sjukhus och över länsgränser hör till vardagen. Som alltid när vården är pressad, är det de närmast patienterna som förväntas lösa akuta problem och vända ut och in på sig själva för att upprätthålla patientsäkerhet och någotsånär god vård.

ATT PÅTALA MISSFÖRHÅLLANDEN i vården är en skyldighet för professionella yrkesutövare och det är det ansvaret barnmorskorna tar med sin protest. Politiker, tjänstemän och sjukhusledning förhåller sig dock passiva, och många politiker vill inte möta barnmorskorna i en offentlig debatt. När någon tvingas bemöta kritiken väljer de oftast att skylla på varandra.

Ingela Wiklund Förbundsordförande

Situationen har inte uppstått över en natt. Skälet till att det ser ut som det gör handlar om att förlossningsvården i storstäderna inte har byggts ut i takt med ökat barnafödande. Det handlar också om att ersättningen för förlossning inte justerats i takt med kostnadsökningarna.

En faktor som driver kostnaderna för vården i Sverige är att politikerna har valt bort alla andra modeller för förlossningsvård än den kostsamma vård som högspecialiserade sjukhus erbjuder. Förlossningsvård kostar mycket om den måste riggas med intensivvårdsplatser, neonatalavdelningar och alla akutsjukhusets resurser.

INTERNATIONELLA STUDIER VISAR att alternativa vårdmodeller som fristående barnmorskeledda enheter utanför sjukhusen och barnmorskeledda enheter på sjukhusen är lika säkra som sjukhusens standardenheter. För friska omfödelsekor är hemförlossning ett alternativ. Svenska politiker har dock varit kallsinniga till att släppa fram alternativa modeller. Därmed har man också beslutat att det inte är intressant med olika vårdmodeller inom förlossningsvården och att man är beredd att betala för en förlossningsvård som utförs på kliniker med tillgång till akutsjuk-

husens alla resurser. ”Fine” – men ge oss då en ersättning som täcker förlossningsvårdens verkliga kostnader, plus utrymme för att skapa en basvård med en barnmorska per kvinna i förlossningsarbete.

FÖRLOSSNINGSVÅRDEN ÄR I akut kris och mycket måste göras. För det första måste ersättningen till vården justeras så att förlossningsvården kan bedrivas säkert. För det andra måste vårdgivarna testa andra modeller än de traditionella; BB-vård i hemmet och kontinuerligt stöd till födande kvinnor med hjälp av undersköterskor är två exempel.

Politiskt har patientens valfrihet varit en helig ko, men sannolikt skulle vi få en bättre vård om barnmorskemottagningarna arbetade direkt mot en namngiven klinik. Klinikerna känner bättre till antalet beräknade förlossningar vilket gör att föräldrarna ganska säkert skulle veta vart de ska åka då förlossningen startar. Varför inte erbjuda kvin-

nor som startat sitt förlossningsarbete en bedömning i hemmet så att de slipper åka till sjukhuset och bli hemskickade?

JUST NU FINNS det för få utbildade barnmorskor för att vi ska kunna erbjuda en barnmorska per födande kvinna, men det finns mycket att göra i glappet mellan en sådan drömorganisation och dagens hysteriska vårdssituation.

Utvärderingar visar att patienterna i stort sett är nöjda med vården och personalens närvaro. Det beror framförallt på att personalen anstränger sig till det yttersta för att ingen enskild ska drabbas av den situation som råder. Stockholms läns landsting har dessutom valt att göra sina undersökningar på hösten då trycket på vården är som minst.

Var tacksam för att det finns professionella yrkesutövare som tar sitt ansvar och larmar då vården inte längre är god och säker. Det är inte tålmod som har förändrat världen utan otålighet.

Dags att nominera till Svenska Barnmorskeförbundet! NY FÖRBUNDSSTYRELSE SKA VÄLJAS PÅ OMBUDSMÖTET HÖSTEN 2013

Förbundsstyrelsens arbete innebär att utveckla barnmorskans kompetensområde sexuell och reproduktiv hälsa. I det arbetet ingår bland annat kontakt med andra organisationer och myndigheter. Förbundet arbetar med en fastställd verksamhetsplan men måste även ha en beredskap för aktuella frågor i samhället. Du nominerar en eller flera barnmorskekollegor som är medlemmar i Svenska

Barnmorskeförbundet och som du tror skulle vara en god kraft och ledare i förbundsstyrelsen.

Arbetet i förbundsstyrelsen kräver tid och engagemang. Det är önskvärt att arbetsgivaren är positivt inställd till arbetet i förbundsstyrelsen och kan bevilja tjänstledighet med lön vid några tillfällen under verksamhetsåret.

Ge dina förslag till din lokalförening eller direkt till valberedningen.

Johanna Granberg, Karlskrona johanna.granberg@euromail.se

Lena Nilsson, Skövde lena.nilsson@his.se

Maria Renström, Falun maria.renstrom@ltdalarna.se

